Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 174. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 10-го ВЕРЕСНЯ 1955. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1955. No. 174. VOL. LXII.

СТРАЙК ВАНТАЖНИКІВ ПОШИРИВСЯ НА ФИЛАДЕЛФІЮ, БАЛТІМОР І БОСТОН

Ню Йорк, Н. Й. — Страйк вантажників в портах Ню Йорку — Ню Джерзі в третьому дні поширився на інші порти на східньому узбережжі. Вже страйкують портові робітники в Балтіморі і Филаделфії, а 9 вересня мали почати страйк вантажники в Бостоні і Норфолку. Спілка Міжнародних Вантажників в Ню Йорку відмовилася залишити страйк згідно з судовим наказом. Представники вантажників заявляють, що суд не має права вмішуватися до цієї справи, бо робітники перестали працювати не тому, що мають непорозуміння з працедавцями, а проти Двостейтової Портової Комісії, яка, на їх думку, невідповідно трактує робітників. Вантажники домагаються, щоб губернатори заінтересованих стейтів — Ню Йорку і Ню Джерзі, інтервеніювали в цій справі перед Портовою Комісією, але губернатори Гарриман (Ню Йорк) і Майнер (Ню Джерзі) відмовилися це зробити, бо до них представники Спілки Міжнародних Вантажників не зверталися з жадним зажаленням перед проголошенням страйку. — Голова нюйоркського Відділу Спілки Міжнар. Вантажників капітан Вільям В. Бредлі заявив, що він не дасть наказу робітникам вернутися до праці, поки губернатори не вислухають домагань спілки. Двостейтова Портова Комісія заперечує, що вона невідповідно поводиться з вантажниками. Два стейтові комісари з Портової Комісії генерал-ляйтенант Джордж П. Гейс (Ню Йорк) і Джозеф Вейнтравб (Ню Джерзі) твердять, що цей страйк проти комісії заараньжували провідники Спілки Вантажників, які обманюють робітників та натискають на них, щоб не працювали. Представники Товариства Власників Кораблів внесли скаргу, щоб Спілка Вантажників заплатила їм шкоди, які виникають внаслідок цього, що кораблі стоять не вивантажені в причалах порту. Ці шкоди виносять по 10,000,000 долярів денно. Секретар праці Джермс П. Мічелл заявив, що, покищо, справу страйку в Ню Йорку є в такій стадії, що, покищо, справа страйку має інтервеніювати в цій справі. Але уряд думає про те, чи можна буде застосувати відповідний пункт закону Тефта-Гартлі в цьому страйку та його припинити. Представники вантажників заявляють, що вислали до Конгресу домагання, щоб скасувати Портову Комісію в Ню Йорку — Ню Джерзі, яка утруднює міжнародну торгівлю ЗДА. Міські управи заінтересованих міст турбуються тим, що корабельні підприємства можуть скеровувати свої кораблі до інших портів, бо в Ню Йорку часто відбуваються страйки.

Президент і 10 вересня не виявить своїх кандидатських плянів

Денвер, Колорадо. — Секретар Білого Дому Меррі Снайдер заявив журналістам, що помиляються ті, які гадають, що президент Айзенгавер в суботу, 10 вересня, на конференції з стейтовими партійними провідниками виявить свої пляни в справі кандидатури в 1956 році. Президент вже заявляв, що не зрадить своїх плянів перед 1956 роком, і тепер нічого не сталося, що примушувало б його змінити це рішення: На основі традиції відомо, що для майбутніх кандидатів корисно не проголошувати перед часом своєї згоди на кандидатуру. В випадку Айзенгавера ця користь буде ще більша, бо майже всі республіканські провідники хочуть, щоб президент ще раз кандидував. Коли Айзенгавер вкінці погодиться кандидувати, то його прихильники будуть йому ще більше віддані. Конференція республіканців в Денвері відбуватиметься за закритими дверми, бо гадають, що президент, який буде там також промовляти, щиріше говоритиме, коли в залі не буде журналістів.

„Ми повинні бити їх затисненими п'ястуками"

Ню Йорк, Н. Й. — Американська Рада Світських Християн із Медісону, Висконсін, надрукувала в часописах велике оголошення з уривку промови, яку Дмитро Мануїльський виголосив в 1931 році в комуністичному університеті ім. Леніна. В цій промові Мануїльський говорив, що „війна на життя й смерть між комунізмом і капіталізмом неминуча." Але вона зможе відбуватися аж за 20 або 30 років. До того часу, казав Мануїльський, треба „приспати буржуазію", пропагандою за мир. Треба робити концесії капіталістам, які — „глупі і занепадницькі — будуть тішитися співпрацею з нами для свого власного знищення". Але коли вони будуть безборонні, тоді треба вдарити на них „стисненими кулаками". (Американська Рада Світських Християн, — неприбуткова організація, заснована для виховних і релігійних цілей).

В АМЕРИЦІ

● **Голова** Крайового Республіканського Комітету Ліонард В. Толл заявив, що республіканці в найближчих виборах матимуть „лявінову" перемогу над демократами. Але Конгресовий Виборчий Комітет твердить, що республіканцям важко буде перемогти при виборах до Сенату і Палати Репрезентантів, бо вже наперед можна говорити тільки про певну перемогу президента Айзенгавера.

● **З військового магазину** в Колумбусі, Огайо, зникли цинові бруски, вартости 50,000 долярів. Ця цина належала до запасних спріяців армії, перехованих на час крайньої необхідности. Агенти ДВІ ведуть в цій справі слідство.

● **17-річний студент** із стейту Массачусетс Ліо Дж. Ассе-лія їхав по автостраді в Ню Джерзі зі швидкістю 100 миль на годину. Поліція заборонила йому на два роки їздити автом по шляхах Ню Джерзі і покарала грившою 100 долярів.

● **Три демократичні** губернатори, Ню Йорку, Ню Джерзі і Коннектикат, відмовилися бути на прийнятті, яке влаштовує Товариство Директорів Радіових і Телевізійних Програм в Ню Йорку в готелі „Рузвелта" для вшанування віце-президента Ричарда М. Ніксона. Рібікоф і Гарриман заявили, що не мають часу, а Майнер не подав причини, чому не буде на цьому прийнятті.

● **В Ню Йорку** протягом одного дня зголошено 33 нових випадків занедужання на поліо. Це найбільше число занедужань протягом одного дня цього року. Досі були 473 занедужань в цьому місті, а минулого року в тому самому часі — 241.

● **Команда армії** повідомляє, що добровольці, які голоситимуться на шестимісячний військовий вишкіл, переходитимуть його в шістьох місцевостях, в таких стейтах: Каліфорнія, Південна Каролайна, Арканзас, Міссурі, Тексас і Кентоки.

● **Республіканський** конгресмен Леслі С. Арендс заявив у промові в Шикаґо, що республіканці матимуть дві перешкоди у виборах 1956 року: труднощі в фармерських районах і труднощі, спричинені власним розбиттям. „Дві республіканські партії — сказав він, — не зможуть перемогти одної демократичної партії".

Чотири сенатори проти зменшування видатків на оборону

Вашингтон, — Чотири сенатори — три демократи (Денніс Шавез, Джан Стенніс і Пол Г. Даглес) і один республіканець (Чарлз Т. Поттер) — виступили проти зменшення видатків на оборону ще в цьому фінансовому році до 33 більйонів долярів. Голова Сенатської Підкомісії Військових Видатків сенатор Шавез, заявив, що „уряд ставить долар понад оборону держави", бо зменшення видатків на оборону небезпечне для ЗДА. Сенатор Стенніс, член Сенатської Військової Комісії, не бачить причини, чому треба зменшувати видатки на оборону. Уряд не сміє предкладати в січні оборонний бюджет на те, щоб після 8 місяців його зменшувати. Сенатор Даглес твердить, що „уряд пожертвує національну оборону," коли зменшиться видатки на оборону. „Росіяни зовсім не змінили своєї політики, — твердить сен. Даглес, — вони тільки хочуть усміхами і делікатними словами злагіднити становище ЗДА". Сен. Поттер заявив, що головна ціль Совєтів — це намовити ЗДА зменшити свою оборонну силу. Р. Б. Робертсон в імені секретаря оборони заявив, що не буде поважнішої редукції видатків на оборону в цьому фінансовому році. Одначе департамент оборони продовжує свої зусилля в тому напрямі, щоб заощадити в цьогорічному оборонному бюджеті один більйон долярів.

Сенатська підкомісія вивчатиме, як здійнюється закон про громадянські права

Вашингтон. — Сенатська підкомісія плянує 17 вересня, в 168-мі роковини підписання Американської Конституції, почати слідство, як здійснюється в цій країні закон про громадянські права. На суддейській лаві в старовинній залі Найвищого Суду засядуть 11 громадян, а члени підкомісії, яку очолює сенатор Томас С. Геннінґс, сидітимуть на тих місцях, де звичайно сидять громадяни. Ці вибрані з народу „судді" репрезентуватимуть правників, учителів, жінок, духовників, ветеранів, членів братських організацій, негрів, підприємців, представників світу праці, фармерів і журналістів. Під час сесії говоритимуть про волю релігії, друкованого та усного слова, зборів та інші громадянські права і привілеї. В подібний спосіб поступали в давнині, коли мали скласти закон про громадянські права („Бил оф райтс"). „Судді" вже призначені з повище згаданих груп громадян.

В українській скитальській родині народилась на кораблі дитина

Ню Йорк. — До нюйоркського порту приїхала в середу 7-го ц. м. кораблем „Кастель Феліче" з Франції, родина Івана Галаса: чоловік, жінка і двоє дітей, одна 2- й одна 1-річна дівчинки. Але в дорозі, в останню неділю, дружина Івана Галаса привела на світ ще одну дитину — цим разом хлопчика, якого, на честь корабля, на якому сталась та подія, названо Феліксом. Повідомлений про приїзд скитальців брат, що живе у Филаделфії, прибув і забрав усіх з собою. Новонароджена дитина рахується мабуть французьким громадянином, бо батьки, бувши 10 років у Франції, дістали були автоматично французьке громадянство. Коли б корабель знаходився був уже близько берегів Америки, на її територіяльних водах, то дитина була б американським громадянином. — Родину Івана Галаса спровадив до ЗДА ЗУАДК, якого представниця, пані Анна Курило, стрінула приїжджих у порті, привітала молоду маму з її щасливою пригодою та поладнала їм усі справи на самому вступі до нового життя.

З ТЕХНІЧНИХ ПРИЧИН...

З уваги на те, що новий транспорт зводів паперу для 8-сторінкової „Свободи" дещо забарився, англомовний „Український Тижневик" появиться разом із „Свободою" спочатку наступного тижня.

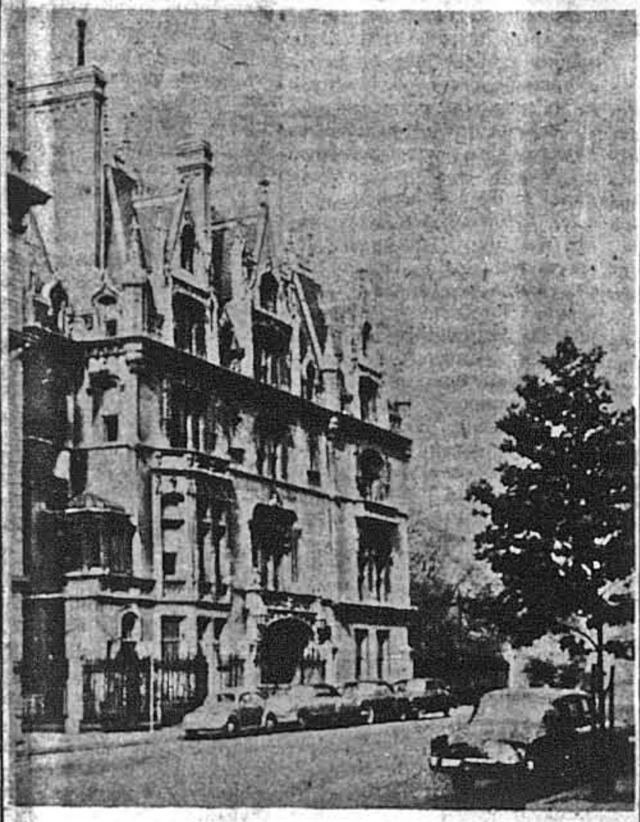
ТЕОДОР ЛИТВИН КАНДИДУЄ НА РАДНОГО В ПОВІТІ ЕССЕКС

Нюарк. — Теодор Литвин, син відомого нашого громадянина і підприємця з Ірвінгтону п. Мирона Литвина, кандидує цього року на радного (ассемблімена) повіту Ессекс — повідомляють із спеціяльного комітету для вибору Литвина. Комітет цей, що його очолює п. Іван Бурда та в склад якого входять відомі місцеві громадяни пп. Михайло Голембійовський, д-р Борис Бемко і Л. Москва та ряд інших осіб, складається з демократів і республіканців і почав уже широку кампанію для популяризації кандидатури п. Литвина під гаслом: „За кращий уряд та менші податки". Теодор Литвин ще відносно молода людина, але вже має за собою чималий досвід суспільної праці. Народився він в Нюарку в 1923-ому році, середню школу закінчив в Ірвінгтоні і вищу в Меріленді, брав участь у другій світовій війні в ранзі ляйтенанта фльоти, а після війни проявляв живу активність в багатьох місцевих американських і українських організаціях. Є він теж членом Українського Народного Союзу. Комітет за вибір Литвина має великі надії на успіх, бо сподівається, що кандидатуру п. Литвина масово підтримають місцеві громадяни обидвох партій, Демократичної і Республіканської. Очевидно, що кандидатуру п. Литвина підтримають передусім місцеві громадяни українського походження, що тепер збільшились уже поважною кількістю громадян з-поміж новоприбулих. Комітет закликає тепер насамперед усіх, щоб доконче зареєструвались до виборів, бо без попередньої реєстрації не можна буде взяти участи і в самих виборах. Реєстрація вже почалась у багатьох осередках, зокрема по школах, а для вигоди українських громадян буде відкритий в п'ятницю, 16-го вересня від год. 6 до 10-ої ввечорі „рухомий" реєстраційний пункт в Українській Централі при 180 Вільям стріт. Комітет сподівається, що всі громадяни українського походження не тільки самі, зареєструвавшись тепер, одностайно і масово підтримають свого земляка у цих виборах, але й докладуть всіх зусиль, щоб його підтримали теж їхні знайомі американці інших походжень.

Теодор Литвин

Великий український здобуток у Ню Йорку

Це є той великий і репрезентативний палац на схрещенні 5-ої евеню і 79-ої вулиці напроти Централього Парку в Ню Йорку, що його закупив відомий наш громадянин п. Володимир Джус, винахідник і фабрикант з Бабилону, для очолюваного ним Українського Інституту Америки. Палац має велике історичне і архітектурне значення. Він належав раніше та був резиденцією Августа ВанГорн Стайвесанта, першого губернатора Ню Йорку, що тоді ще називався Новим Амстердамом. Дім був побудований згідно з проєктом славного архітекта Стенфорда Гвайта. Має він шість поверхів і 25 кімнат. Три перші поверхи мають великі наріжні залі, що ідеально надаються на клюб, прийняття, збори, виставки іт.п. Є окрема велика кімната спеціяльно влаштована для бібліотеки. Палац, що тепер переходить ще деякий необхідний внутрішній ремонт, ідеально надається на ті цілі, для яких він закуплений: приміщення різних українських наукових, культурних та мистецьких установ.

Рада Безпеки домагається спокою на кордоні Ізраїлю і Єгипту

Об'єднані Нації. — На засіданні Ради Безпеки, яке відбулось в четвер 8 ц. м., всі її члени рішуче домагалися, щоб Ізраїль і Єгипет льояльно співпрацювали з Невтральною Комісією для справи перемир'я, що її встановили були Об'єднані Нації для стеження за зберіганням спокою між Ізраїлем і його арабськими сусідами. Рада Безпеки в цілості прихилилась до пропозиції голови тієї Комісії, канадійського генерала Бернса, який м. ін. запропонував збудувати на кордоні дротяні засіки, невтральну смугу значно звузити, а по боках поставити лише частини реґулярного здисциплінованого війська. Рада Безпеки рішила, що технічні подробиці належать до Невтральної Комісії та зацікавлених сторін. Заклик Ради Безпеки прийнято одноголосно всіми 11 голосами, включно з совєтським. Представники Ізраїлю і Єгипту заявили готовість співпрацювати з Комісією генерала Бернса, але водночас нема між тими двома державами згоди щодо згаданих пропозицій генерала Бернса.

Еквадор обвинувачує Перу в приготовлюванні збройної аґресії

Вашинґтон. — Уряд південно-американської держави Еквадор виступив з обвинуваченням проти сусідньої держави Перу, що вона приготовляє збройну агресію на еквадорську територію. Перу мав сконцентрувати 30,000 війська з турбомоторовими літаками на своїх кордонах і крім того підвів свої збройні морські сили до побереж Еквадору. Обвинувачення Еквадору проти Перу взяла негайно на розгляд Рада Організації Американських Держав на своїй сесії, що почалася у Вашинґтоні в четвер дня 8 вересня ц. р. У своїй скарзі до згаданої Ради уряд Еквадору стверджує, що збройні дії Перу загрожують не тільки території і суверенності Еквадору, але й мирові і безпеці всього американського континенту. Водночас в Ріо де Жанейро скликано для полагодження конфлікту спеціяльне зібрання представників держав, які в 1942 році гарантували договір між Еквадором і Перу, а саме ЗДА, Бразилії, Арґентини і Чіле.

Плянували нову змову проти Перона

Буенос Айрес. — Арґентинський уряд шукає за п'ятьма високими офіцерами армії, обвинуваченими у плянуванні нової змови проти Перона. З обвинуваченням виступив ген. Джозе Марія Соса Моліна, командант Групи Другої Армії, в платному оголошенні в газетах. В оголошенні закликає ген. Моліна п'ятьох офіцерів — ген. Дальміро Фелікса Віделя Баляґеру, полк. Хуана Батіста Пікка, полк. Равла Пабльо Пікассо, полк. Карльоса Альбертао Марія Карабба і май. Хорґе Фернандеза Фунеза — явитися перед військовим судом, бо інакше вони будуть проголошені бунтівниками і здеґрадовані. Ген. Віделя Веляґуер був колись гарячим прихилником Перона і побоював навіть військовиків, що в 1951 році змовлялися проти Перона. Викриття нової змови зв'язують з усе більшим незадоволенням серед арґентинської армії, яку останнім часом відсунено від впливу на державні справи. Зокрема армія незадоволена зорганізуванням спеціяльної „служби безпеки", яка складається з федеральної поліції, національної жандармерії, морської поліції і правлінь карних заведень, і яку очолює ген. Фелікс Роблєс. Представники армії виступають теж проти творення озброєної міліції з-поміж членів Генеральної Конфедерації Праці, мовляв, це суперечить постановам арґентинської конституції.

У МОСКВІ РОЗПОЧАЛИСЬ СОВЄТСЬКО-НІМЕЦЬКІ ПЕРЕГОВОРИ

Москва. — Два велетенські літаки німецької „Люфтганзи" приземнились в четвер 8 вересня ц. р. на летовищі „Внуково" під Москвою і висіли з них західньо-німецький канцлер Конрад Аденауер і його найближчі співробітники, привітані найвищими совєтськими достойниками. Перший прилетів літак з міністром закордонних справ Брентано і його зустрів Молотов, а швидко потім висів з другого літака Аденауер і стрінув усміхнену фізіономію Булґаніна. Порт був прикрашений совєтськими і німецькими прапорами, а почесна чота, зодягнена в новенькі уніформи, стояла струнко, під час коли музика ґрала обидва державні гимни. Назустріч гостям вийшли теж амбасадори ЗДА, Англії і Франції та декан дипломатичного корпусу. Після такого офіційного парадного прийняття німецькі гості від'їхали до готелю „Совєтская Гастінніца", що цілістю зайнятий для німців і проголошений „екстратериторіяльним" будинком. Від п'ятниці, 9-го ц. м. за спільним столом радити мають обидві делеґації. З німецького боку сидітиме 15 осіб включно з Аденауером, а по совєтському боці визначено, як офіційних делеґатів, шість осіб, якими є Булґанін, Хрущов, Молотов, перший віце-прем'єр Первукін, міністер для справ закордонної торгівлі Кабанов і заступник міністра закордонних справ, колишній совєтський високий комісар в Німеччині Семйонов. Денний порядок нарад передбачає такі справи: встановлення дипломатичних взаємин, підписання торговельного договору, договір про культурницькі взаємини, справи зв'язані з отими трьома питаннями та об'єднання Німеччини. Очевидно, німецьких державних мужів цікавить найбільше остання точка денного порядку — об'єднання Німеччини. Але московська „Правда" напередодні їх приїзду принесла передову статтю, що коли німецькі делеґати будуть узалежнювати всі інші справи денного порядку від справи об'єднання Німеччини, то конференція закінчиться невдачею. Таким чином совєтський уряд згори попередив німців, що Москва не відступить від свого становища в справі об'єднання Німеччини і погодиться на нього тільки тоді, коли б західньо-німецький уряд зірвав союз з західніми альянтами та відмовився творити нову армію. Між „іншими справами", згаданими в денному порядку, є справа німецьких воєнних полонених в СССР.

ГРЕЦЬКО-ТУРЕЦЬКИЙ КОНФЛІКТ ЗАГРОЖУЄ ЦІЛОСТІ НАТО

Париж. — За ініціятивою Греції, генеральний секретар Організації Північно-Атлантійського Пакту лорд Ізмей скликав Раду НАТО, яка складається з постійних делеґатів 15-ти держав, членів НАТО, щоб зайнятися спором двох своїх членів, Греції і Туреччини. Гострий спір між тими двома сусідськими державами вибух досить несподівано на тлі проблеми Кипру. Конференція в цій справі, скликана Англією до Лондону, скінчилась повною невдачею, бо Англія не хотіла признати принцип, що мешканці Кипру мають право політично самовизначитись. Та лондонська дискусія підсилила пристрасті. У грецькому портовому місті Салоніки (Солунь) хтось кинув бомбу біля будинку турецького генерального консуляту, а коли вістку про це подали турецькі часописи, то спонтанно вибухли бурхливі антигрецькі заворушення в Істанбулі й Ізмірі, де юрба турків демолювала грецькі доми й крамниці, а при тій нагоді понищила теж масток вірмен і жидів, наробивши шкоди на багато мільйонів дол. Представник Туреччини на Раді НАТО висловив жаль з приводу тих антигрецьких демонстрацій й на доказ доброї волі турецького уряду покликався на факт, що турецький уряд проголосив воєнний стан в Істанбулі, Ізмірі та в Анкарі й густо обсадив ті міста військом, скликавши водночас парлямент на надзвичайну сесію. З другого боку грецький делеґат оскаржив Туреччину, що антигрецькі демонстрації були толеровані турецькими властями і що між демонстрантами було багато турецьких військовиків. Грецький міністер закордонних справ Стефанопульос заявив вправді в Лондоні, що Греція буде надалі підтримувати НАТО, як її член, і що греки не хочуть силою здобувати волю для Кипру, проте він перестеріг, що коли Англія стоятиме далі на своєму становищі, то на Кипрі керму в народі можуть перейняти „інші чинники", недвозначно вказуючи на комуністів і Совєти. Водночас настрої в Греції такі гарячі, що часописи домагаються, щоб Греція виступила з НАТО. Греція відмовилась від участи в морських маневрах НАТО.

В СВІТІ

● **81-літній Винстон Черчил,** у промові в м. Гастінґс, де вшановано його, як великого англійського державного мужа, гостро атакував Д. Д. Айзенгавера, як головного команданта американських збройних сил у другій світовій війні, що не послухав його, Черчила, поради, щоб західньо-альянтські війська „подали руку" совєтській армії якнайдалі на схід від Берліну, а злегковаживши Берлін з суто військового погляду, перевів такий стратегічний плян, який сприяв тому, що большевики швидше ввійшли до Берліну. Це стало, мовляв, причиною пізніших політичних труднощів, які не скінчились по нинішній день.

● **Грецький король Павло,** який перебуває тепер у Беоґраді з ревізитою в юґославського диктатора Тіта, намагається переконати його в необхідності затіснити військово-політичну співпрацю між Юґославією, Грецією і Туреччиною. Зате Тіто старається надати тій візиті суто-конвенціонального, товарисько-куртуазійного характеру і заповнити час не політичними нарадами з королем і його оточенням, а бенкетами й розвагами.

● **Твори Ернеста Геминґвея,** чільного американського романописця, втішалися великою популярністю в СССР перед другою світовою війною. Потім, під час „холодної війни", їх вилучили з обігу, а про Гемінґвея не згадували. Тепер появився в новому московському перекладі роман Гемінґвея „Старий чоловік і море".

● **Мадярщина,** слідом за СССР, Польщею, Чехословаччиною і Альбанією, також повідомила про зменшення своєї армії, а саме — до кінця цього року в цій країні мають здемобілізувати 20,000 вояків. Мадярська армія нараховує коло 300,000 вояків, і коли навіть дійсно розпустять додому, чи пак заберуть до фабрик 20,000 вояків, тоді все ще вона буде на багато більша, як на це дозволяє мировий договір з 1946 року.

● **Джеймс Девере,** республіканський конґресмен, який прибув до Беоґраду й був прийнятий Тітом, хоч цей останній дуже зайнятий у зв'язку з відвідинами короля Павла з Греції, пояснював Тітові, що американський уряд мусить вираховуватися з допомоги, яку дає закордонові, перед Конґресом, і тому всі чужі держави, які дістають таку допомогу, мусять звітувати, на що її зужили. Тіто відмовився скласти звіт зі способу, як він зужив допомогу на військові цілі, одержану від ЗДА.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„МИР ЧЕРЕЗ ВИЗВОЛЕННЯ"

„Ми глибоко переконані, що теперішня політика „миру через силу" мала б далеко більше значення і успіх, якби її сполучити з політикою „миру через визволення" поневолених народів" — сказано в меморандумі Українського Народного Союзу, дорученому відповідальним представникам Державного Департаменту в Вашингтоні у середу 7-го вересня. Ця проблема політики „миру через визволення" була й головним моттом півторагодинної конференції представників УНС з відповідними представниками Державного Департаменту того ж дня.

Які були причини і цілі тієї інтервенції? Минулого року, під час 23-ої конвенції УНСоюзу у Вашингтоні, представники цієї організації відбули довшу конференцію в Державному Департаменті, предметом якої були проблеми, що інтересують американсько-український загал. Тоді представники Державного Департаменту висловили побажання, щоб цей безпосередній зв'язок затримати і на майбутнє, якби тільки зайшли події чи назріли справи, що вимагали б окремої уваги. Екзекутива УНС, користаючи з цієї заохоти, вважала, що теперішні тенденції американської закордонної політики у відношенні до Москви і поневоленого нею українського й інших не-російських народів, зокрема концепція політики „непередрішення" і її перевірка, не тільки заслуговують, але й вимагають такої спеціяльної уваги в найкращому інтересі Америки, поневолених народів та всього вільного світу.

У чому ж діло? Справа політики „непередрішення" не потребує окремих вияснень, бо вона є справжньою „болізню" української спільноти обабіч океану вже від деякого часу. Правда, ані Державний Департамент, ані жадна інша урядова особа чи інституція досі ніде і ніяк у тій справі виразно не висловлювались і публічно такого „непередрішенського" становища не займали. Концепція непередрішення та її практика зв'язана майже виключно з Американським Комітетом визволення від большевизму, що є приватною аґенцією. Все ж таки, досі не раз можна було почути натяки, заяви чи зяснення, що Американський Комітет сам політики не встановлює, а тільки її в тій ділянці намагається в такій чи іншій мірі здійснювати, орієнтуючись на офіціяльну американську політику.

Що принесла досі політика „непередрішення", хоч би тільки у „приватній" практиці? Можна сміливо твердити, що нічого доброго, натомість багато лиха. Принципово, морально чи правно ця політика не має жадного виправдання, і це доказано арґументами в меморіялі УНС. Значить, вона могла базуватись тільки на тактичних міркуваннях, точніше: не-російські групи потішити обстоюванням принципу самовизначення, а наставлених імперіялістично росіян так само потішити „непередрішенням". Іншими словами — аби коза була ціла і вовк ситий.

Тим часом, з „непередрішення" вийшло цілком протилежне, вийшла — можна б сказати — ще більш пошарпана коза і ще більш голодний вовк. Російські імперіялісти обурені, що Америка взагалі сміє думати про якесь „самовизначення" і квестіонує єдність та неподільність створеної підступом, розбоєм і насильством імперіяльної російської тюрми народів, а поневолені народи огірчені, що Америка іґнорує їхнє самовизначення з того часу, як вони мали на це нагоду, і „непередрішенням" ставить під сумнів їхнє бажання відірватись від свого гнобителя.

Так то постав страшний хаос і пригнічення. Замість об'єднати народи і їхні еміґраційні групи для боротьби проти большевизму, політика „непередрішення" ще більше порізнила ці народи між собою в їхньому нутрі, замість скріпити їхні зусилля та їхню боротьбу проти большевизму, політика „непередрішення" цю боротьбу тільки послабила, скеровуючи її зусилля радше на поборювання власне непередрішення. Багато можна було б сказати ще й про те замішання, яке створила чи допомогла створити політика непередрішення всередині поодиноких еміґраційних груп, між ними й української. З такого стану користає тільки ворог, користають тільки большевики.

Маса еміґрації є рішуче проти непередрішенської політики, а закиди толеранції чи співпраці з тими, що репрезентують цю політику, вживається пропаґандивно як найбільший калібр у партійній розгрі. Український Конґресовий Комітет, як найвища політична репрезентація американських українців, заявився виразно проти цієї політики, що потвердив також останній Конґрес. Остання інтервенція представників УНС в Державному Департаменті ще тільки доповнила і уточнила це становище, і на тлі загального міжнародного положення була дуже на часі та дуже потрібна.

ПЕРЕВІРКА ВАРТОСТИ ЖЕНЕВИ

Коли президент Айзенгавер складав звідомлення американському народові про Женевську конференцію „на вершинах", то він висловився м. ін. буквально так: „Зроблено там початок і можливо, що з того вийде для людства щось, що матиме велику вартість". Сказано це 27 липня ц. р., і від того часу американські чинники (та інші західні, головно англійські) кількакратно підкреслювали, що Женева була тільки початком. З особливим натиском звернув на це увагу Президент у своїй промові перед американськими юристами на їх конґресі у Филаделфії 25 серпня ц. р., називаючи для прикладу три конкретні проблеми, без розв'язання яких не може бути миру у світі. Цими трьома проблемами, на думку Президента є: існуючий поділ Німеччини, панування комуністів у сателітних державах і підривна робота комуністів у вільних країнах. Очевидно, це тільки три справи, вихоплені з цілого комплексу міжнародної проблематики, яка сформувалась у зв'язку з імперіялістичним наступом московських большевиків в Европі й Азії. Оці три, названі Президентом, справи не охоплюють, наприклад, навіть денного порядку, визначеного для найближчої конференції чотирьох міністрів закордонних справ, яка має розпочатися в Женеві 27 жовтня ц. р. На цій конференції будуть обговорювати — крім названої справи Німеччини — проблему роззброєння, пакту европейської безпеки і скасування залізної завіси. Справи сателітів і підривної комуністичної пропаґанди навіть не будуть там заторкувати, як надто „дразливі", яких — це розуміють самі західні великодержави — неможливо тепер поладнати в розмовах за круглим столом.

Саме тепер відбувається процес, що його міжнародна вільна преса називає „перевіркою практичної вартости" Женевської конференції. У Женеві були слова, прикрашені усмішкою делеґатів. Нічого практичного з тих слів і усмішок тоді не вийшло, за вийнятком власне надії, що може вийде трохи пізніше. Слова і усмішки, мовляв, це — початок, а діла й дійсний мир — це дальша стадія. Ось саме тепер має прийти та дальша стадія — діл. Позначена вона такими трьома конкретними подіями: Від понеділка 29 серпня почалися в Об'єднаних Націях у Ню Йорку наради підкомісії в справах роззброєння, на яких — згідно з дорученням від зібраних у Женеві 4-х голів урядів — мають взяти під увагу всі зголошені досі проєкти роззброєння. Очевидно, до всіх попередніх додано проєкт, що його президент Айзенгавер зголосив у Женеві — про обмін військовими інформаціями і контролю, ведену на суходолі і повітрі. Друга подія — це виїзд саме два дні тому канцлера Конрада Аденауера до Москви. Без уваги на те, що скаже офіційний комунікат при від'їзді Аденауера з Москви, західньо-німецький міністер закордонних справ Брентано має скласти усне звідомлення про успіхи й невдачі Аденауера та про дальше становище большевиків у справі об'єднання Німеччини — на з'їзді трьох західніх міністрів закордонних справ, що відбудеться у Вашинґтоні за місяць перед їх зустріччю в Женеві з совєтським „миротворцем" Молотовим. І власне від того, чим закінчаться наради над роззброєнням в нюйоркській підкомісії, і чи прийде врешті до об'єднання поділеної десять років тому Німеччини, залежить відповідь на питання, чи дійсно Женевська конференція, крім найввічливіших форм совєтських репрезентантів, принесла якусь позитивну зміну в міжнародних відносинах.

Тим часом ніщо на це не вказує. Продовжується лише совєтська „мирова" пропаґанда в тому дусі, проти якого виступив през. Айзенгавер: що, мовляв, вже наступив „мир" у світі, і Женевська конференція „поладнала" всі найболючіші міжнародні справи. Ця фальшива пропаґанда насуває Заходові власне найповажніші підозріння щодо щирости совєтської „нової політики": вона хоче тільки викликати враження, що „все добре", а по суті нічого в існуючому стані не змінити, зокрема не змінити в найменшій мірі нічого в тому стані посідання, що його Москва осягнула завдяки альянтській наївності в другій світовій війні і зараз після неї.

В справі роззброєння Совєти й далі оперують фікціями, відкидаючи найважливішу вимогу західнього світу — встановити такий контрольний апарат, який міг би перевірити, чи зроблені усно й списані на терпеливому папері обіцянки будуть дійсно переведені в життя. Як можна перевірити, що дійсно зменшено військо в СССР і ЗДА до (запропонованого Совєтами) одного чи півтора мільйона вояків, коли нема ніякого контрольного апарату? Яку вартість має генеральна заборона атомової зброї, коли не можна сконтролювати існуючих запасів цієї зброї і продукції нової? Большевики самі, прийнявши вже західню засаду про конечність такої контролі, запропонували в своєму власному проєкті з 10 травня ц.р. створити установу т. зв. контролерів. Коли ж Америка, погодившись на це, включила совєтський проєкт про „контролерів" до свого проєкту і спитала за ближчими інформаціями, як Москва уявляє собі їх в практиці — то досі ще не дістала ніякої відповіді. Можна грубо сумніватися, чи взагалі з безконечних розмов про роззброєння вийде щось інше, як тільки слова, заяви та проєкти.

Те саме і з справою Німеччини. Нема і найменшої познаки, щоб большевики відступили від своїх давніх вимог: щоб уряд Західньої Німеччини визнав рівним собі партнером східньо-німецький комуністичний уряд і разом обидва стали партнерами загальноевропейського пакту безпеки; щоб проєкт об'єднання Німеччини оперти на порозуміння обох цих німецьких урядів, себто, у практиці, на створення „народного" уряду в цілій Німеччині з комуністами в ньому, і щоб Німеччина зреклася творення нової армії та виступила з НАТО. І тому в самій Німеччині населення ставиться до подорожі Аденауера до Москви з найбільшим скептицизмом і песимізмом.

З другого боку, большевики напевне здають собі справу з того, що коли Аденауер вернеться із Москви з нічим, то це може й скріпить позицію його партійних противників, німецьких соціялістів, зате напевне прохолодить офіційні кола у Вашинґтоні, Лондоні й Парижі. А коли й нова Женевська конференція скінчиться невдачею в усіх її основних пунктах — німецького об'єднання, роззброєння і скасування залізної завіси (цього останнього можуть сподіватися хіба найбільш наївні туристи до Москви) — то безслідно розвіється і співіснувальний „дух Женеви". Це, очевидно, не лежить по лінії совєтських інтересів. Вони будуть орудувати блефом якнайдовше й стосуватимуть однаково до Аденауера у Москві, як і до трьох західних міністрів у Женеві ту саму тактику усміхненої дипломатії, що її застосували були на „конференції на вершинах". Але як довго може вдаватися блеф і як довго усмішка може заступати діло?

Отже, місяці вересень-жовтень матимуть величезне значення для кристалізації дальших міжнародних відносин. Вони вирішать, чи перемир'я на фронті холодної війни має ще продовжитись, чи вона розпалиться знову з давньою силою. Дехто на Заході покладає надію на те, що або не стане Молотова взагалі, або приїде з ним до Женеви хтось розумніший. Але тут не людина грає ролю, а система. І поки існує на Сході Европи большевицька система, доти не можна вірити, що прийде у світі зміна на краще.

ШПИҐУНСЬКА СІТКА ОБПЛУТУЄ СВІТ

„Свобода" багато уваги присвячує діяльності нових совєтських організацій, що аґітують за поворот на „родіну". Ясно, що це лише один з відтинків зміненої тактики Кремлю у розкладанні вільного ще світу. Чоловий наступ трохи спинено, отож на черзі „удар з флянґу" й з запілля, просякання у лави ворога іншими шляхами. Поруч із усмішками, йде посилене застрашування тих, хто усмішкам не вірить, — у першу чергу втікачів з-поза залізної завіси. Їм пропонують або вертатися, або спричинити загибіль рідних. Люди, звичайно, не вертаються. Але спокій, здобутий дуже тяжкою ціною, — втрачений. Насамперед притуплюється антисовєтська активність одиниці в надії, що, „може, про мене забудуть"...

Точність інформацій совєтської розвідки пояснюється дуже густою сіткою шпиґунів, розкиненою по всьому світі — від Берліну до Параґваю. Певність їхніх душогубних чинів стверджує це саме. Захід міг досі мати сумніви щодо причин тисяч смертей активних антисовєтських діячів. Тепер розповіді самих совєтських емведистів розсівають ці сумніви і наново мусять бути переглянені трагічні події й серед нас, зокрема численні зникнення (проф. Петров й ін.) та подібне.

Недавно вийшла у світ книга Е. Г. Кукріджа, колишнього аґента британської секретної служби. Її заголовок: „Сітка, що охоплює світ". Вийшла ця книга своєчасно, — саме коли світ захоплюється силою й миролюбністю Москви. Тут подаємо короткі інформації про цей твір з уривків із нього, вміщених в журналі „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 19 серпня ц. р.

Давши історичний огляд діяльности Чека, ГПУ, НКВД, МВД (автор, для спрощення, затримує у книзі для змінених назв цієї самої організації назву Чека), він оповідає про різні терористичні дії Москви закордоном.

Москва виконує кожне задумане душогубство, хоч би це коштувало великих видатків і зусиль. Приготування до вбивства Околовича коштувало 28,000 долярів, і не вдалося лише тому, що втік головний душогуб; на вбивство у Швайцарії Іґнаца Райса призначено 50,000 дол., а ліквідація Л. Троцького коштувала Москві 600,000 долярів. Лише за 1953 рік росіяни викрали із Західнього Берліну коло 400 осіб, при чому совєтські аґенти виплачували своїм помічникам-німцям за кожну викрадену особу по 125-250 долярів.

Аґенти фахово замітають сліди своїх злочинів. Яскравий приклад цього — схоплення голови німецького Комітету Вільних Правників, Еріка Лінзе. Перед тим у західньому секторі Берліну якийсь чоловік затримав таксі й сказав везти себе в східній сектор, пообіцявши добрий даток „на пиво". По дорозі пасажир кинув на сидіння водія пачку із 100 американських циґарками. Водій, думавши, що це йому додатковий подарунок, подякував. Але в совєтському секторі водія затримали, як перемитника американських циґарок. Доки він сидів у арешті, його таксі покотилося назад у західній Берлін і в нього втягнули силоміць Е. Лінзе. Свідки схоплення могли подати поліції лише опис таксі, що тільки заплутало справу. Таксі з жертвою нападу втекло на схід. А ген. Чуйков, до якого звернулися представники західньої окупаційної влади, відповів лише: „Хіба ви припускаєте, що совєтська влада має щось спільне з цим нещасливим випадком?"

Совєтські аґенти часто лишають тіла своїх жертв на прилюдний показ, щоб залякати ворогів, — приклади цього наводяться у книзі. Підтверджують це й терористичні акти у Мюнхені, коли жертву розриває на пошті бомба, чи їй перерізують горло, топлять і лишають так на застрашення інших (так застрелили свого часу у Парижі Д. Навахіва).

Отрута — улюблене знаряддя МВД. Отруєні кулі Хохлова широкознані. Менше знані такі випадки, як убивство сина Троцького в паризькій лікарні, коли з його кімнати, наказом зверхників, усунено віддану йому сестру-піклувальницю, і вбивці мали можливість увійти в кімнату хворого. Останні слова його були, коли він вискочив у коридор: „Вони отруїли мене". Отруєно й Слуцького, і багатьох інших високих совєтських достойників. Це перший Яґода, колишній фармацевт, захоплювався таким способом ліквідації старих большевиків.

Таємничі самогубства серед антикомуністичних діячів можна рахувати тисячами. Серед них і такі загальнознані, як „самогубство" В. Кривіцького, був. генерал-майора НКВД, що порвав був із Сталіним і що його знайшли мертвим в готелі „Белвю" у Вашинґтоні в 1941 році, за два дні перед тим, як він мав свідчити перед сенатською комісією про діяльність комуністів.

1940 року у Франції, після довгого переслідування, аґенти НКВД забили й до невпізнання понівечили тіло Вілли Мюнценберга, бувшого вождя комуністичної партії в Німеччині, після того, як він порвав із Москвою.

У Ню Йорку на розі П'ятої евню і П'ятнадцятої вул. у 1943 році замордовано К. Треска (Мінк), що обвинувачував Москву в різних злочинах. Сліди привели до вбивців, але не було достатніх доказів, щоб їх затримати, як це, дивним збігом обставин, буває у більшості випадків, коли діє рука Москви.

Відділи „істребітєлів" МВД діють тепер в Европі, і випадок Хохлова розкриває дії лише однієї з їхніх клітин.

Е. Кукрідж зупиняється також на діяльності шпиґунів і інших аґентів серед українців. Ще Ґузенко ствердив, що Совєти „працюють серед канадійців російського й українського походження", намагаючись зробити їх своїм знаряддям. „Вони використовують страх, що їхні рідні будуть переслідувані на батьківщині. Це не жарти. Це — дійсність. Вони можуть сказати: „Якщо ти не погодишся працювати для нас, твоя сестра або брат будуть зліквідовані".

Автор пригадує, що 1945 року в канадійських часописах, що виходили українською, польською й литовською мовами, появлялися оповістки, щоб особи, які походять із „свіжозвільнених" земель, зголошувалися в консульському відділі совєтського посольства.

Увага до втікачів посилилася в останніх роках, що стверджують зізнання був. голови совєтської розвідки в Австралії, Петрова. Значення, яке для Москви мають „репатріяційні урядовці", виявляється хоч би в тому, що їх утримують із спеціяльного фонду, який підлягає лише раді міністрів.

Аґенти намагаються контактуватися з іміґрантами, родини яких є СССР. Багато шкодять листи, що їх іміґранти висилають до своїх рідних, бо кожний лист цензурується

(Закінчення на стор. 3-ій)

ТИ ЗНОВ МЕНІ НАСНИШСЯ...

Ти знов мені наснишся, як і вчора —
В хустині красній сині нагідки,
У посмішці любов і непокора,
І трепет губ, коханих на віки.

Та я вже буду десь далеко. Дальше.
Як мрій твоїх незбагнена краса.
Гримучий поїзд, поле перегнавши,
Наздожене вечірні небеса.

А в полі, полі пополоть прозора,
Шипшина квітне, ряться гудки.
Ти, може, тут проходила учора?
У посмішці любов і непокора,
В хустині красній сині нагідки...

А. МАЛИШКО

НА ТЕМИ ДНЯ

Російська еміґраційна преса повідомляє про вихід ще однієї організації із складу т. зв. Координаційного Центру Визволення („Освобождєнія") Народів Росії (КЦОНР). Вирішив покинути КЦОНР за цілою низкою інших російських і федералістських організацій вже і СБОНР — Союз боротьби за свободу народів Росії. По багатьох місяцях участи в згаданому „координаційному центрі" провідники СБОНР-у встигли догадатися, що плятформа КЦОНР-у „не відповідає прагненням народів Росії і не може бути використана як заключний антикомуністичний документ". Вийшовши після такого освідомлення з КЦОНР-у, провідники Союзу визволення народів Росії закликають створити з еміґрантських республіканців і федералістів... новий „монолітний бльок організацій близьких своїми ідейними основами і політичною цілеспрямованістю", які відповідали б „справжнім прагненням" народів Росії, мовляв, „боротьба з комунізмом вимагає особливої ясности і загостренности політичної плятформи, з якої ця боротьба ведеться".

Як виглядає „загострена боротьба" російської еміґрантщини з комунізмом, говорити широко не треба. Сама російська преса ствердила вже, що всі оті російські КЦОНР-и, СБОНР-и й НТС-и не влаштували ні однієї демонстрації в ЗДА проти таких чи інших совєтських делеґацій чи осіб. Не взяли вони — всупереч повідомленням деяких американських газет — участи і в демонстраціях проти совєтських „хліборобів", влаштовуваних у Канаді. Не видали ні однієї летючки, не проголосили ні слова протесту. Крук крукові ока не видовбає, або політично кажучи, уся російська „антибольшевицька боротьба" виявляється в організуванні „координаційних центрів" і „союзів".

*

Чим кінчається існування і діяльність таких „центрів" і „союзів" свідчить чи не найкраще історія загниття відомої російської „антибольшевицької" організації „Національно-Трудового Союзу", або т. зв. солідаристів. Розколовся цей „непримиренний" союз вже аж на три організації, які поборюють себе цілком таки безоглядно, куди безоглядніше, як сам большевизм. Самі колишні провідники НТС в одному із своїх видань („Трибуна свобідних солідаристів", ч. 1) так характеризують цю організацію:

„НТС підніс прапор свободи заради боротьби з комунізмом. Нинішні його щіґлеви цю свободу скрутили в баранячий ріг, а НТС перетворили в клоаку большевизму".

„Така духово вбога і морально розкладена організація не може бути небезпечна для комуністичної влади і вся її т. зв. „революційна робота" — саме лише окозамилювання та ошуканство передусім членів НТС".

До цієї характеристики російського еміґрантського антибольшевизму додавати щонебудь не приходиться.

Ст. Самійленко

ДНІ СЛАВИ

18

Так і залишили мене.

За кілька днів дивлюся, несуть коридором якогось козарлюгу. Пізнав. Несіть сюди, — кажу. То був полк. Лазуренко. Уже нас двох Богданівців.

Уже трохи здоровіший, їсти хочеться, як вовкові. Надворі баби цілий базар зробили: і молоко і коржі і вареники продають. Їсти хочеться, а грошей немає. В шпиталі годували поганенько. Полк Лазуренко порадив, щоб піти по шпиталі та пошукати других Богданівців, може хто позичить копійчину. Пішов я. Віднайшов Богданівців не один десяток, але грошей ніхто не має. Один козак сказав, що тут десь лежить господар полку Попович, він, можливо, має гроші.

Відшукав я Поповича. Був би підскочив з радости, коли його побачив, коли б міг. Запитав його, чи має гроші, а якщо так, то щоб позичив кілька карбованців. Він дивився на мене посоловілими очима, нарешті пізнав. Дозволив взяти грошей скільки потрібно, якщо вони ще залишились під подушкою. Взяв я трохи грошей, не числив їх ні я ні він і став підкормлюватися.

Завтра виписують зі шпиталю. Кажуть, що уже здоровий, а я без патика і ходити не можу! Але хворих багато, треба місця. Радять їхати до полку віджививтися, бо тільки того мені вже бракує, і там прийти до сил.

Я уже в місті. Спочатку трохи соромно було людей, що таке „опудало" по вулиці йде, але розглянувся, що таких як я, і ще гірших, ходило по вулицях чимало. Посидів трохи на лавці і захотілось їсти. Подумав, що піду спочатку з'їсти дещо в ресторані, а тоді стану розглядатися, як дістатися до полку. Ще мав трохи грошей від Поповича, на добрий обід повинно вистачити, ще й залишитися.

У ресторані зустрів свого сусіда з дому, приятеля з дитинства, якого не бачив уже 5 років. Називався Василь Терещенко. Цей запрошував мене до товариства (був не сам), на чарку, а потім, хитаючи головою, дивувався, що цей тиф з мене зробив. Колись був хлопець, як дуб, а тепер одна тінь. Він теж перебув тиф, але таким „кістяком" не став. Я пояснив йому, що він перебув один тиф, а я шість, а зрештою радив мовчати, бо як дам по зубах, то може й перевернутись. Не раз так було в дитинстві. Та він не настрашився. Казав, що я від вітру валюся, і мала дитина може мене набити. Так ми поговорили й розпрощалися, бо до його товариства я не пішов. Там дійсно випивали чарки, а я був заслабий до того. Отже, аби слини не ковтати — обідав сам. З'їв одне курятко — щось якби малувато було. З'їв друге та миску клубників зі сметаною. Так, якби і наївся. Вийшов з ресторану, сів недалечко на лавочці, щоб відпочити.

Звідтам мене непритомного знову забрали до шпиталю: поворотний тиф!

І так усього було: черевний тиф, сипний та п'ять поворотних. Як лишився в живих — Бог його знає!

Та хіба я один такий? Тисячі, а тисячі других пішли з цього світу.

З'єднання з Галицькою Армією і похід на Київ

В полку свіжі відомості: Галицька Армія перейшла Збруч та з'єднується з нашою. Передбачається нові походи. На Київ!

На цей наказ усі, хто тільки після хвороби може тримати рушницю в руках — стають в лави.

Проскурів сильно бороняться. Большевики додали чимало своїх сил, а тому іде запеклий бій. Богданівці, згідно з наказом, пішли праворуч, аби звідтам вести наступ. Решту менш потрібних набоїв залишено під моєю командою. Сиджу на кулеметній тачанці, бо ні ходити ні їздити верхи не можу. Напів глухий, напів сліпий, голова як коліно, бо волосся все вилізло.

Чуємо, бій спереду потрохи притихає. Від штабу полку приїжджає верхівець з наказом до нас: Увійти в Проскурів, який зайнятий уже нашими частинами. Вирушаємо до Проскурова.

При в'їзді до міста бачимо гурт людей. Виглядає, якби була й оркестра. Приїжджаємо до того гурту та орієнтуємося, що це саме нас збираються по святочному зустрічати. Усі наші головні частини, що були в бою з большевиками, посувалися в напрямі Вінниці, другі ввійшли до Проскурова з заходу, а на головній дорозі: Кам'янець Подільський-Проскурів, — були тільки ми.

Відставляю глечик з молоком, накритий лопухом, з соломинкою через нього, через яку я тягнув молоко при їзді, щоб не розхлюпувалось. Злажу з тачанки і від слабости ледве тримаюся на ногах. Приймаю хліб та сіль від зустрічаючих, а оркестра грає: „Ще не вмерла Україна". Я пояснюю, що то певно кому іншому мала припасти та почесна зустріч, бо наша частина не бойова і не брала безпосередньої участи у визволенні Проскурова від большевиків.

— А де ж ваші головні частини? — питають.
— Та уже в Проскурові, — відповідаю.
— Ну, то ми їх там знайдемо.

І разом з нами прямують до міста.

Богданівці відпочивають після боїв з большевиками в Проскурові тільки один день і йдуть далі з боєм за большевиками на місто Вінницю.

Ще коло Літина з наказу штабу Запорізької Дивізії післаний був пор. Жидік в район Вінниці. Мав він завдання відшукати отамана Шепеля, який зі своїм повстанським загоном діяв в тому терені і передати для нього і його повстанців накази. Пішов уже з тиждень тому, а ніякої чутки про нього немає. Він був людиною відважною і з ініціятивою. Пішов перебраний за селянина і тепер усі його товариші непокояться, чи не попав він у большевицькі руки.

Після запеклого бою зайнято Вінницю. Богданівський Полк перший входить до міста. По Летичівській дорозі, при в'їзді в місто, великий шкільний будинок, який большевицька ЧК переробила на свою слідчу в'язницю. Як тільки козаки про це довідалися, зараз же, під час бою оточили той будинок з надією, що хоч, може, не полапають чекістів, які напевно вспіли втекти, то, може, звільнять сотки в'язнів, що там сиділи.

Чекістів не зловили, бо дійсно повтікали, але живих в'язнів теж не знайшли, а тільки купи трупів, свіжо помордованих чекістами людей. Стіни, а навіть стелі кімнат, де сиділи в'язні, а тепер лежали їхні трупи, були густо заплямлені кров'ю і мозками з розторощених голів. Жахлива картина!

На вид того всього вояків взяла така лють, що з нечуваною відвагою повели бій, щоб здобути місто.

У Вінниці після бою, Богданівці розтаборились в касарнях, де кілька днів відпочивали, зализуючи рани, отримані під час боїв за місто. Можна було і розважитись, бо з приходом українського війська життя в місті віджило: повідчиняли ресторани, театри, крамниці і т. ін. Але розважуватись треба було обережно, не тратити голови, бо комендантом міста назначений був сотник Іван Тарасенко, мій односельчанин і приятель з дитинства (загинув в підвалах НКВД), що мав тверду руку і умів тримати в місті лад.

ІСТОРІЯ З ОСТАННЬОЇ ВІЙНИ

Німецька преса, щоб відтяжити увагу своїх читачів від різних конференцій, подорожі Аденауера до Москви, справи Мароко і т. п. а також з тої причини, що цією подією заінтересувалися десятки репортерів та видавництв — подає її до відома читачів.

Історія з трагічним початком, але щасливим кінцем — одна з подій, зв'язана з німецьким шпіонажем в ЗДА під час останньої війни. Її героєм є німець Гімпель, що, як знаменитий радіомеханік, виемігрував 20 років тому до Перу. Гімпель не був ні партійцем, ані мілітаристом. Одначе, коли ЗДА вступили в другу світову війну, його заарештовано, як німецького шпигуна. Причиною до цього були передані німецькому послові в Перу дрібні інформації про альянтські воєнні кораблі, які стояли в перуанських пристанях. Але Гімпля вдалося виміняти за одного американського шпигуна, заарештованого в Німеччині.

Гімпель прибув до Німеччини саме в той час, коли в ЗДА викрито, внаслідок зради, велику німецьку шпигунську організацію, під назвою „Пасторіюс". Ця організація складалася з двох груп по чотири особи в кожній, які під проводом американця німецького походження, Джона Деш, дісталися в 1943 році на німецьких підводних човнах до берегів Америки. Вони мали завданням дослідити фабрики алюмінію та вивчити застосування легких металів для воєнних цілей. Але вже через три дні після їх прибуття Деш звернувся до поліції у Вашинґтоні і всіх їх видав. Шість членів організації згинули на електричному кріслі, а Деш та ще один дістали кару в'язниці. Після війни їх відпущено, і тепер вони живуть у Німеччині.

Ця подія викликала в німецькій розвідці у Берліні велике замішання. Почався новий вишкіл шпигунів, щоб ними заступити зліквідовану організацію. Найкращим учнем виявився високий молодий мужчина, з перфектним знанням американської мови, Еріх Гімпель. Його завданням було довідатися, як далеко дійшла Америка в конструкції ракетної та атомової зброї. На цю справу одержав Гімпель 60,000 долярів грішми, 100,000 долярів брильянтами і крім того мініятюрну радіовисильню. Разом з ним поїхав американець німецького походження, Віллям Куртіс Колепейдж.

Як і попередня група, вони поїхали підводним човном, який — переслідуваний англійськими та американськими ловецькими катерами — дістався за 54 дні до східніх берегів Америки.

Перші кроки запровадили їх до великого товарового дому, де вони одягнулися за найновішою американською модою. Опісля закватирували в люксусовому готелі в Ню Йорку і почали свою працю. Так проминув місяць. Але ще поки Гімпель почав висилати відомості своїм апаратом, його приятель втратив віру в перемогу Німеччини, і тоді повторилося те саме, що і з попередньою групою. 13-го лютого 1945 р. комісія з сімох генералів ухвалила для Еріха Гімпля вирок смерти. В камері смертників чекав він пів року на свою останню годину. В міжчасі помер президент Рузвелт, а його наступник Труман замінив кару смерти на доживотню в'язницю, а опісля на 30 років тюрми. Еріха Гімпля перевезли в іншу тюрму, де він застав обох зрадників. Тут пробув він дев'ять років, відтятий від світу. У цей час його наречена в Берліні та один з його приятелів вживали всіх можливих заходів, щоб його визволити. Його прохання про уласкавлення в 1954 р. відкинено. Щойно друге прохання та заходи приятелів і німецького уряду в 1955 р. мали бажаний успіх, і Гімпель, як депортований з Америки, прибув 21 серпня ц. р. на кораблі „Італія" до Німеччини.

Враз з іншими депортованими Гімпель перейшов різні формальності в таборі Фрідлянд біля Ґеттінґену, які тривають не довше, як 24 години.

Приїзд такого „аса", як Гімпель, стягнув до пристані Куксгафен, куди причалила „Італія", 60 репортерів та фотографів. Але команда корабля, в порозумінні з Гімплем, зарядила так, що він залишив корабель неспостережено, і цікаві репортери вийшли з порожніми руками. Деякі з них мали щастя зловити Гімпля в таборі Фрідлянд. „Там — згадує один з репортерів, — застав я Гімпля, коли лежав він на ліжку, вдивляючися в стелю. — Я мушу звикати поволі до того, що я є вільною людиною і довкруги мене немає вбивників, грабіжників банків та інших злочинців". — На пропозицію одного із своїх приятелів поїхати разом з ним до Західнього Берліну, щоб відвідати наречену, Гімпель відповів: — „Я ще занадто перейнятий жахом, а кажуть, що Берлін — найбільш небезпечне місто в Европі."

Н.

50-РІЧЧЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ПРАЦІ Д-РА С. ДЕМИДЧУКА

Ню Йорк. — На п'ятницю 30 вересня 1955 Український Літературно - Мистецький Клюб — під ч. 1449 2-га Евеню в Ню Йорку — підготовляє „Вечір споминів з півсторіччя громадянської праці д-ра С. Демидчука", на якому соленізант подасть до відома свої спостереження в часі своєї діяльности в різних ділянках українського громадського життя.

Д-р Семен Демидчук

Народжений в містечку Буськ, у Західній Україні, 22 квітня 1884 р., Семен Демидчук закінчив українську Академічну гімназію у Львові в 1905 р., і записавшися на правничий факультет львівського університету того ж року, почав негайно громадську працю як читальняний референт й організатор в с. Заланові, Дичках і Руді, повіту Рогатин. Заснувавши підготовчий курс для кандидатів до середніх шкіл, в с. Заланові, поклав основу до пізнішої гімназії Рідної Школи в Рогатині. Згодом дав теж початок до реальної гімназії Рідної Школи в Буську.

Ставши секретарем Крайового Шкільного Союзу у Львові, був висланий як делеґат Рідної Школи до американських і канадійських українців в рр. 1912-13.

Повернувши до Галичини й закінчивши студії докторатом, був висланий негайно Головною Українською Радою — з вибухом світової війни в 1914 р. — поновно до Америки для інформування американських українців про тодішні аспірації австрійських українців.

З уваги на пізніший розвиток політичних подій в Европі, д-р Демидчук залишився на постійне серед своїх земляків в Америці, беручи активну участь у змаганнях Американсько - Української спільноти дати повну допомогу европейським українцям в їхній праці для здобуття волі рідному народові.

ШПИГУНСЬКА СІТКА ОБПЛУТУЄ СВІТ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

і з нього відписується адреси.

У великому восьмиповерховому будинку в Москві в тисячах сталевих шаф зберігаються мільйони карток. На кожній картці — доля людини. За кілька хвилин МВД може знати все потрібне про іміґранта та його родинний стан і наказати свойому аґентові, як треба діяти. В книзі Е. Кукріджа подано кілька яскравих прикладів цього, зокрема у випадку шпигунів Розенберґів в ЗДА.

У Британії по мешканнях утікачів ходили висланці совєтського посольства. „Страх опанував робітників-чужинців, і в парляменті ставлено з цього приводу запитання. Але немає заборони пропаганди . . ." Тому можливі були такі випадки, як справа Станіслава Байдера, був. штабового сержанта армії ген. Андерса. Він у Британії очолював антикомуністичне об'єднання, що пильнувало інтересів польського робітництва. Родина його — жінка й дитина — залишились у Польщі, отож варшавські аґенти залякали його долею родини, за життя якої вимагали картотеку польського робітництва. Байдер погодився. Справа виявилася, і його депортували з Британії.

„Не тільки совєтські інформатори, але й екзекутори діють серед іміґрантів та втікачів", — стверджує автор, пригадуючи таємниці душогубства, де „жертвами були поляки, українці, чехи або литовці". Автор наводить такі приклади праці „мандруючих катів" як повішення біля Рідінґу М. Базочика та В. Сілка, вбивство Ірини Толочко й зникнення ксьондза Г. Боринського з Брадорду, який закликав своїх вірних не піддаватися намовам совєтських аґентів.

Армія совєтських аґентів сягає 250,000, — це в десятеро більше, ніж число таємних аґентів усіх країн Заходу, разом узятих. До цього долучаються десятки тисяч довірливих, заляканих і слабовільних. А найбільше — легковажних.

Їх є тисячі й серед нас, що, у розпалі дрібних партійних суперечок, намагаються якнайбільше виявити особистих таємниць супротивника.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Дітройт, Міш.

Польова Богослужба й освячення овочів у парку „Діброва".

Вперше цього року вийшли наші православні автокефалісти з катедри при 29-ій вулиці на відкритий простір, де могла їм приглянутись і їх послухати ширша громада без різниці віровизнання. В неділю 21 серпня влаштували вони Богослужбу й традиційне освячення овочів у парку „Діброва". На відправі були й такі, що вперше чули Літургію в живій мові, ще й у такому ефектовному вокальному оформленні, завдяки гарним голосам хору катедри Св. Покрови.

В густій тіні дерев розташувались мальовничо групи людей, що в цей день тікали від палючих променів сонця, і не один із них думав, як добре заступає зелена діброва храм Божий влітку, коли замкнене приміщення тяжить своїм обмеженим у повітря простором. Були й інші думки. До мене нахилився один інженер і шепнув: нагадуються Богослужби в лісах на фронті... — Теж асоціяція думок, що пестить серце цінним спогадом.

Проповідь протоєрея о. Ф. Білецького, катедрального пароха, вміщала не тільки думки, пов'язані зі святом Преображення Господнього, але теж чимало патріотичних ноток. Після освячення овочів, — хто їх не приніс зі собою, міг брати з загально-церковного коша. Згідно з побажанням проповідника, всі, вкусивши посвячений овоч, мали теж переобразитись і викресати в своїх серцях якнайбільше любови до ближніх, забути на особисті урази і гніви.

Обід, що його для бажаючих улаштували парафіянки під проводом Сестрицтва і заслуженого для справ церкви Св. Покрови голови Церк. Ради п. Діхтяря, був справді празничний. Буфет, концерт із платівок і зустріч рідкісних гостей урізноманітнили цей пам'ятний день. Ми не згадуємо вже про атракції самого парку „Діброва", про що вже було написане в „Свободі". Хіба треба доповнити найновішим: гойданками для малих діточок, які на превелику їх радість закуплено тепер і уставлено в парку і які безперервно були використовувані малятами.

Н.

Імпреза найстаршого Відділу УНС.

Ще перед 10 роками, чи то в літнім, чи зимовім сезоні все можна було замітити, що Відділи Українського Народного Союзу влаштовували пікніки, забави, навіть і драматичні вистави, а доходи з цих імпрез ішли або на будови церкви, народного дому чи до старого краю на різні потреби. За останніх 10 років, специяльно в західнім Дітройті це стало рідкістю. Це не значить, що союзовці перестали працювати, чи давати щиро на різні народні цілі, та що подібних імпрез вже в Дітройті на заході не уладжують, ні воно є навпаки, таких імпрез часом є аж забагато й приносять вони дуже малі доходи для спонзорів. І хоч союзівці щедро їх піддержують, але за те не дістають ніякого признання.

Зогляду на те, члени Братства Николая 175 Відділу УНС, одного з найстарших Відділів у Дітройті, постановили на своїх зборах зробити початок до відновлення давньої діяльности Відділів, де свобідно в добрім настрою могли б зустрінутися старші члени і їх симпатики, і нові члени, що недавно, не зо своєї волі, покинули рідні землі, щоб ближче познайомитися, поділитися думками про долю українського народу, а заразом зазнайомити з працею Українського Народного Союзу і тих, що ще не є в союзових рядах. Щоб витворити такі можливості, члени 175 Відділу вирішили улаштувати першу Забаву з танцем в цім сезоні, в тім самім місці, де оснувався цей Відділ 48 років тому, то є в Сікат Гол в суботу увечері на 10 вересня.

Забавовий Комітет докладає всіх можливих заходів, щоб гості найкраще забавилися при добрій музиці й добірнім буфеті і щиро запрошує всіх союзовців і їх симпатиків до масової участи в цій Забаві.

Чистий дохід з імпрези призначений на народні цілі.

За Забавовий Комітет:
Іван В. Іванчук.

НА ДОПОМОГУ Поводяням Українцям

СПИСОК Ч. 4.

У відповідь на заклик Екзекутивного Комітету УНС у справі пожертв на запомогу поводянам - українцям, відгукнулись такі громадяни:

Луців Стефан	$50
Д-р Стефурак Василь	25
Допілка А.	20
Голота В.	15
Смит Андрій	10
Мелень Павло	10
Хлистун Григорій	10
Рубаха Данило	10
Осип і Анастазія Кочан	10
Чайківський Михайло	10
Луків Іван	5
Бортник Теодор	5
Джиджора Петро	5
Циґікало Андрій	5
Турянська Осипа	5
Ленчук Леопольд	5
Дудра Е.	5
Гаврущук Степан	5
Ришитовський Семко	3
Шумінський А.	3
Наливайко Володимир	3
Корсун В.	3
Трачук В.	3
Горобець Іван	3
Білан Никола	3
Глов'як Мих. і Анна	3
Бачинський Лев	2
Ломничук Іван	2
Вурбело Н.	2
Кравець Іван	2
Пилипенко Василь	2
Квіт З.	2
Стефанів Зенон	2
Керпичний Д.	2
Стефанів М.	2
Женецький С.	2
Цеглярик Федір	2
Вурбела Марія	2
Пенцак Дарія	2
Яремчук Мих.	1.50
Костинюк Марія	1
Сороколіт Петро	1
Таран Олекса	1
Леґедза Микола	1
Олехвір Панас	1
Черевко В.	1
Чупірчук К.	1
Вишневецький Иоахим	1
Мурин Г.	1
Разом	$ 270.50
Раніше зложено	$1146.—
Разом досі	$1416.50

З наших буднів

„ГЕЙ, ДО ШКОЛИ ШКОЛЯРІ!"

В одному з нюйоркських щоденників був недавно надрукований такий „голос читача":

„Скінчилися літні місяці, такі приємні для подорожування собвеєм. Та мене жах огортає на згадку, що незабаром вертаються до школи наші діточки, які знову розпочнуть свої дикі герці в собвеях..."

Цей лист до редакції пригадав мені чомусь мої перші шкільні роки... Коли мене вперше вели в школу, я залявся ревними сльозами: страшенно боявся переступити поріг святині науки! І не повірите — для чого?... Бо учитель мав велику, чорну бороду!

А, відомо, колись, на селі, бородатими людьми страшили дітей.

Я не є великим ентузіястом т. зв. „проґресивного" виховання і навчання, але й те виховання дитини у вічному страху та боязні теж не було „ол райт". Такий малий, нещасний селюшок всього боявся: старця, сліпої баби, жандарма, цигана, коминяра, учителя, пана з двору, духів, мертв'яків, відьом, — тікав стрімголов від автомобіля, що показався на „цісарському" шляху...

Мало того: коли його, наприклад, виряджали до школи у Львові, то батько ще напоминав:

— Пам'ятай, нічого там, у місті, не торкайся, бо зараз щось попсуєш, а я мусітиму за все платити!

То хлопчина потім боявся засвітити в хаті електрику, чи потягнути за собою шнурок від води... І довго ще його переслідував комплекс селюха, чи, як його охрестили львівські панички, „жлоба". Цей комплекс не покинув декого з нас ще й до сьогодні.

І порівняти з такими селюками те юне покоління, що виростало в таборах, чи виростає тепер тут, на славу Україні й Америці!.. Куди-куди!.. Синкові мого приятеля всього два рочки, а той „цямкач" уже дряпається на передок машини, сідає за керму і крутить, що має сили! Старший за нього на три роки братчик знає на пам'ять всі моделі і марки автомобілів. Тато ховає перед ними ключ від мотору таксамо, як перед нами колись ховали сірнички...

Що й казати — на наших очах виростає цілком інша порода українця . . . Дай Боже, щоб хоч краща, не гірша!

Ікс.

З Листів до Редакції

ВШановний Пане Редакторе!

У звідомленні про Третій Крайовий З'їзд „Пласту", що вміщене в ч. 171 „Свободи" з дня 7-го ц. м., написано м. і., що я вітав пластову організацію від УСС та ОбВУА.

Заявляю, що на згаданому З'їзді я виголосив привіт тільки від Головної Управи ОбВУА.

Д-р Іван Козак,
перший заступник голови ОбВУА.

ВІД КРАМНИЧКИ ДО БАГАТСТВА

(УСПІХ УКРАЇНЦЯ)

55-літній канадієць українського походження, який до 15-го року життя не вмів говорити по-англійськи, зумів перетворити свій невеличний початковий грошевий вклад — 800 дол. — у велике багатство.

Василь Перепелюк, народжений в окрузі Сіфтон, Манітоба, веде дві крамниці у північній Манітобі: одну в Флін Фльон, другу, новішу, у Лин Лейк, 750 миль на північ від Вінніпеґу. Річний оборот крамниці у Флін Фльон виносить пересічно 500,000 дол.; у Лин Лейк, де продається мішані товари, м'ясо і хатні та господарські знаряддя, місячний оборот виносить 30,000 дол.

Своє знання бизнесового світа Перепелюк здобув дорогою практики і помилок. Він самоук. „Свою освіту", каже він, „черпав я з часописів і магазинів".

Він народився 1900 р., як один з вісьмох дітей. Його батьки ніколи не навчилися читати ні писати по-англійськи. Василь навчився спершу читати, а три роки пізніше вже вмів писати. Від 1918 до 1935 р. він господарив на своїй фармі коло Сіфтону, аж поки економічна депресія не змусила його залишити фармерство і пів секції свого ґрунту. „Я не знав, що буду робити, — заявив Перепелюк недавно — я ж ніколи передтим не працював для когось; але хтось з моїх знайомих порадив купити крамницю в Розкетон (містечко між озерами Дафін і Манітоба). Ото ж я купив за 800дол. ділянку землі, побудував там крамницю, закупив товару".

Той задум увінчався успіхом. Одинадцять літ пізніше він продав свою крамницю за 20,000 дол., переїхав з жінкою і п'ятьма дітьми до Флін Фльон та відкрив там велику крамницю „Сентрал Міт енд Гросері Лтд." Тепер цією крамницею завідують його сини — Іван (31) і Орест (26).

До Лин Лейк прибув Перепелюк у 1954 р. і заснував там крамницю вартости 110,000 дол., якою завідує він сам зі сином Володимиром (28). Одна його дочка, Зоня (23) недавно закінчила медсестерський курс в Лондоні, Онтаріо, а друга дочка, Гльорія (19) працює в гірничій фірмі у Флін Фльон.

Мешкання Перепелюка просто засипане газетами й журналами; він передплачує 15 часописів. „Я глибоко вірю в книжки й журнали", — каже Перепелюк — „якщо б люди більше читали, були б далеко розумніші".

(„Канадійська Сцена").

ВИВЧАЮТЬ ПРИЧИНИ МАРНІННЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ МОЛОДІ

Денвер, Колорадо. — Президент Айзенгавер призначив віце-президента Ричарда М. Ніксона головою конференції, яка має вивчити причини, чому американська молодь стає „квола і марніє". Конференція відбудеться 27-28 вересня на летунській базі в Лаврі біля Денверу, і в ній братимуть участь представники департаменту здоров'я, виховних організацій, хлоп'ячого і дівочого Скавтів, ІМКА та інших тіловиховних організацій. Перед закінченням конференції промовлятиме президент Айзенгавер. Ніксон заявив, що президент турбується тим, що асентерункові комісії щораз більший відсоток молоді признають як нездібний до військової служби.

● З Бельгії прилетіло до Москви 15 членів бельгійського парляменту. У Москві перебувають ще 4 американські сенатори й один конґресмен.

● Нюйоркський Стейтовий Податковий Уряд повідомляє, що в минулому податковому році цей стейт зібрав податків від кожного жителя пересічно по 73,98 доляра. Ця сума на 1.73 доляра вища від пересічних федеральних податків від особи.

● У Відні заарештували трьох німців під закидом, що минулого тижня вони підпалили „Гранд Готель" у центрі міста, який був зайнятий совєтськими службовцями та їхніми родинами. З тими німцями бенкетували два совєтські старшини, яких також заарештувала совєтська військова поліція. Заарештовані є буцімто членами розвідчої організації генерала Ґелена з Західньої Німеччини.

● Американський будівничий, Вільям Вун, висівши увечері в останню п'ятницю з літака на паризькому летовищі, куди прилетів з Каїро, ствердив, що загубив пашпорт. Його не випустили з летовища, а тому, що це був „великий вікенд" і три дні американське посольство й консулят у Парижі не урядували, він пересидів весь цей час на поліційній станиці, читаючи журнали. На четвертий день він дізнався, що його пашпорт знайшли в літаку, яким він прилетів. В міжчасі літак зробив дорогу до Ню Йорку, вернувся до Парижу і прилетів до Каїро, де й знайшли пашпорт.

● Прогулянка „колгоспників" по Канаді рішуче не вдалася. Канадійський уряд намагався поліпшити настрій „колгоспників" обідом на їх честь у міністра закордонних справ Пірсона, але рішено остаточно — не везти цієї совєтської делеґації до Торонта, де українці готовились прийняти її ще „сердечніше", ніж зробили це українці в Вінніпеґу. Після прощального бенкету, що його дасть совєтський посол Чувахін в Оттаві, „колгоспники" подадуться через Ню Йорк у поворотну дорогу до СССР. Мацкевіч накупив в Оттаві багато дитячих іграшок.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Т-во Клюб Поступовий Відділ 70 повідомляє, що місячні збори відбудуться в середу, 14-го вересня, о год. 7-ій в У.Н.Домі, 181 Fleet St. Просимо не залягати з плаченням вкладок та приєднувати нових членів до У. Н. Союзу. — І. Патуляк, предс.; П. Костик, секр.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 17-мільйонового майна УН Союзу.

РОЗШУКИ

Пошукую ІВАНА ПАЛЯКА, з Вовшова, пов. Рогатин, мав бути в Німеччині. Хто знав би про нього, або самий прошу зголоситись до Мами.
Mrs. AHAFIA PALIAK
408 East 6th Street, Apt. 11
New York 3, N. Y.

Пошукую МАГДУ РАДОМСЬКУ з дому Баранецка з села Середного п. Підгайці. Хто знає її адресу, або вона сама, прошу написати до
Анна Бобецька - Похмурська
89 Bushnell St., Hartford 14, Conn.

ТАРЗАН, ч. 3538. В небезпеці.

Опинившися в сліпому ку-ті, Тарзан вирішив піддатися. Він чекатиме кращої нагоди на втечу.

Його поневолювач виступив наперед. Очі його палали ненавистю. — Ви щасливець! — прохрипів він...

— Узу це вас не може вбити, але я помщуся! Вартівники! Заведіть його до королеви!